

'SCHAMELE OVERSCHOTTEN'

onbekend waren, waardoor duidelijk moest zijn, toen hij opgepakt werd, dat hij van buiten af was geïnfiltreerd.¹

*

Gaan wij nu naar Australië, dan zij er allereerst op gewezen dat van Mook en anderen Java hadden verlaten met de stellige indruk dat het daar, conform de aanwijzingen van generaal ter Poorten, in verscheidene streken tot voortgezette strijd zou komen. Gerbrandy stuurde van Mook midden maart het verzoek, hem zo uitgebreid mogelijk in te lichten omtrent de gebeurtenissen in Indië voor en na de algemene capitulatie van het Knil. Van Mook voldeed aan dat verzoek begin april met een lang telegram waarin hij berichtte dat de 'capitulatie eerst 8 maart uitgevoerd' was; hij vervolgde: 'Hiervan schijnen troependelen bezuiden Bandoeng te hebben gebruik gemaakt om zuidwaarts en oostwaarts uit te wijken' (die troependelen waren vrijwel onmiddellijk naar de Knil-kampementen teruggekeerd). 'Of en hoe lang strijd in bergterrein . . . zal kunnen worden voortgezet, is vooral door gebrek aan berichten en kennis omtrent sterkte overblijvende troependelen niet te voorspellen. . . . Aangenomen moet worden dat troependelen onder generaals Schilling, Pesman en Cox' (die generaals hadden zich alle drie op 8, resp. 9 maart overgegeven) 'strijd bezuiden Bandoeng en tussen Bandoeng en Tjilatjap hebben voortgezet, hetgeen ook kan worden verondersteld van troepen benoorden Malang onder generaal Ilgen' (deze generaal had op 9 maart gecapituleerd). In werkelijkheid was op Java niet meer geschied dan dat hier en daar groepen Knil-militairen alsook Australische en Britse militairen zich in bergachtige gebieden hadden teruggetrokken – zij waren evenwel niet in staat met de Japanners gevechten van enige betekenis aan te gaan.

Hoe dit alles zij, het was evident wenselijk om zo spoedig mogelijk een of meer geheime agenten naar Java te laten vertrekken. Gerbrandy gaf daar telegrafisch opdracht toe: ook uit Australië moesten agenten uitgezonden worden.

In welk Geallieerd verband en onder wiens leiding?

In maart en in de eerste helft van april '42, toen MacArthur zijn hoofdkwartier nog niet had opgericht, waren de verhoudingen in Australië bij uitstek verward. Pas op 18 april trad MacArthur als opperbevelhebber in de *South-West Pacific Area* in functie met de Australische

¹ Bezemer, p. 141.